

XÂY DỰNG TỔ CHỨC CƠ SỞ ĐẢNG VỀ ĐẠO ĐỨC THEO TINH THẦN ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG

LẠI QUÂN SÙNG*

Xây dựng tổ chức cơ sở đảng về đạo đức là toàn bộ hoạt động của các cấp ủy, tổ chức đảng và đội ngũ đảng viên ở cơ sở, với sự tham gia của các tổ chức trong hệ thống chính trị, các tầng lớp nhân dân trong việc định hình, rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng của tổ chức cơ sở đảng. Xây dựng tổ chức cơ sở đảng về đạo đức là xây dựng gốc rễ của Đảng ở cơ sở, xây dựng sức mạnh nội sinh cho cách mạng nước ta.

Từ khóa: Tổ chức cơ sở đảng; xây dựng Đảng; đạo đức; Đại hội XIII.

Building the ethics of the Party's grassroots organizations is the activity of the Party Committees all levels, Party grassroots organizations and Party members at grassroots level, participation of entities in the political system and people in shaping, training and improving the revolutionary ethics of the Party grassroots organizations. Building the ethics of the Party's grassroots organizations is to develop the Party's roots at the grassroots, create the endogenous strength for the country's revolution.

Keywords: Party grassroots organization; Party building; ethics; the Thirteen National Party Congress.

NGÀY NHẬN: 15/9/2022

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 20/10/2022

NGÀY DUYỆT: 16/11/2022

1. Quan điểm xây dựng tổ chức cơ sở đảng về đạo đức của Đảng

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng xác định: "... phải đặc biệt coi trọng và đẩy mạnh hơn nữa xây dựng, chỉnh đốn Đảng toàn diện về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ"¹. Trong đó, xây dựng Đảng về đạo đức là "nền tảng", là "cái gốc" cho Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng. Để thực hiện quan điểm trên, cần phát huy cao độ sức mạnh toàn Đảng, của hệ thống chính trị và có những giải pháp đồng bộ, có chiều sâu, trong đó chú trọng xây dựng tổ chức cơ sở đảng (TCCSĐ) về đạo đức.

Xây dựng TCCSĐ về đạo đức, trước hết phải kiên định mục tiêu, lý tưởng của Đảng, của cách mạng, xuất phát từ mục đích cao quý của Đảng để hy sinh, phấn đấu. Đảng ta không có lợi ích nào khác ngoài lợi ích của giai cấp, của dân tộc, của Nhân dân. Đảng phấn đấu không ngừng vì độc lập, tự do của Tổ quốc, hạnh phúc của Nhân dân. Trong Di chúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh mong muốn: "Toàn Đảng, toàn dân ta đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu

* Trung tá, NCS, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

mạnh”². Đạo đức cao nhất của Đảng là sự hy sinh phấn đấu vì mục tiêu cao cả đó. Xây dựng TCCSD về đạo đức phải tuân theo những nguyên tắc xây dựng và thực hành đạo đức, xây đi đôi với chống, nêu gương về đạo đức và phải tu dưỡng đạo đức suốt đời nhằm thực hiện lời dạy của Người: “Phải kiên quyết quét sạch chủ nghĩa cá nhân, nâng cao đạo đức cách mạng, bồi dưỡng tư tưởng tập thể, tinh thần đoàn kết, tính tổ chức và tính kỷ luật”³.

Tuy nhiên, những năm gần đây, công tác xây dựng TCCSD về đạo đức còn những yếu kém nhất định, việc giáo dục, rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên ở TCCSD còn hạn chế, một bộ phận đảng viên “phai nhạt lý tưởng cách mạng, thiếu bản lĩnh chính trị, đấu tranh phê bình và phê bình yếu; suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, vi phạm nguyên tắc, kỷ luật đảng, vi phạm pháp luật”⁴. Tình trạng này đã và đang làm giảm sút vai trò lãnh đạo của TCCSD, làm tổn thương tình cảm và suy giảm niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, là một nguy cơ trực tiếp đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ ta.

Trước thực trạng nêu trên, cần phải đẩy mạnh hơn nữa công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nhất là xây dựng TCCSD về đạo đức. Thể hiện rõ việc thực hiện tốt yêu cầu xây dựng Đảng theo tinh thần Kết luận 21-KL/TW, đó là: “đặc biệt coi trọng và đưa công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng lên tầm cao mới”⁵, kiên quyết xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống... Chính vì vậy, để xây dựng TCCSD về đạo đức cần thực hiện một số yêu cầu và giải pháp chủ yếu sau:

2. Tiếp tục đẩy mạnh giáo dục, rèn luyện đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên ở các tổ chức cơ sở đảng

Giáo dục, rèn luyện đạo đức cho cán bộ, đảng viên sẽ trực tiếp góp phần xây dựng

TCCSD vững mạnh về đạo đức. Đại hội XIII xác định: “Đẩy mạnh giáo dục đạo đức cách mạng, làm cho mỗi cán bộ, đảng viên thấy rõ bổn phận và trách nhiệm của mình, luôn vững vàng trước khó khăn, thách thức và không bị cám dỗ bởi vật chất, tiền tài, danh vọng”⁶. Muốn công tác giáo dục, rèn luyện, bồi dưỡng đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên ở TCCSD thực sự hiệu quả, yêu cầu cần phải làm tốt các nội dung sau:

Trước hết, quán triệt và thực hiện nghiêm túc các quan điểm, chủ trương của Đảng, nhất là Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương về xây dựng, chỉnh đốn Đảng; kết hợp chặt chẽ giữa thực hiện Kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị “về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, với cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khóa XII, XIII).

Thứ hai, tập trung giáo dục, nâng cao nhận thức cho đội ngũ đảng viên ở TCCSD về tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, chủ trương của Đảng về tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng.

Vấn đề quan trọng hàng đầu là phải tuyên truyền, giáo dục sâu rộng, làm cho toàn thể đội ngũ đảng viên thấm nhuần những nội dung cốt lõi của tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng, phải làm cho các chủ thể, các đối tượng và lực lượng tham gia xây dựng đội ngũ đảng viên nhận thức được đầy đủ vị trí, vai trò, bản chất của đạo đức cách mạng. Trên cơ sở đó, cấp ủy các cấp, cơ quan chức năng, đội ngũ cán bộ chủ chốt trong các cơ quan, đơn vị, địa phương cần cụ thể hóa những nội dung cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng, đề ra phương hướng, mục tiêu, nội

dung, giải pháp để tuyên truyền, giáo dục cho phù hợp với đặc điểm, tình hình nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị, địa phương. Kết hợp tuyên truyền, giáo dục với tạo điều kiện cho đảng viên tự học, tự rèn, tự soi, tự sửa để hoàn thiện bản thân, đối chiếu với những chuẩn mực đạo đức của người đảng viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Thứ ba, đề cao tinh thần trách nhiệm, tính tiên phong gương mẫu của người đảng viên; coi trọng việc tự giáo dục, tự rèn luyện.

Thực tiễn cho thấy, cơ quan, đơn vị, địa phương nào đề cao vai trò tiên phong gương mẫu, tự giác học tập, tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, thì ở đó chất lượng tư tưởng chính trị của người đảng viên được giữ vững, tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh. Tự giáo dục, tự rèn luyện đạo đức cách mạng của mỗi đảng viên là biện pháp có ý nghĩa quyết định, ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả của việc tự giác hóa quá trình hình thành, phát triển đạo đức cách mạng. Tự giáo dục đạo đức cách mạng, *một mặt*, phải gắn liền với học tập chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng và tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, năng lực tư duy lý luận, năng lực tổ chức, quản lý; *mặt khác*, phải gắn liền giáo dục đạo đức với giáo dục chính trị tư tưởng và giáo dục pháp luật, kết hợp giữa nâng cao nhận thức về đạo đức cách mạng với rèn luyện đạo đức cách mạng thông qua hoạt động thực tiễn.

3. Thực hiện hiệu quả việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ở các tổ chức cơ sở đảng

Đây là một nội dung quan trọng góp phần xây dựng TCCSD trong sạch vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức, qua đó, phần xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên có đủ năng lực, phẩm chất, ngang tầm nhiệm vụ. Để “thực hiện thường xuyên, sâu, rộng, có hiệu quả việc học tập, làm theo

tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với việc thực hiện các nhiệm vụ chính trị”⁷, từng TCCSD, mỗi cán bộ, đảng viên, quần chúng cần thực hiện tốt một số biện pháp cụ thể:

Một là, tiếp tục làm tốt công tác tuyên truyền, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức của cán bộ, đảng viên, quần chúng ở các TCCSD.

Yêu cầu cần có biện pháp trực tiếp góp phần xây dựng nền tảng tư tưởng và hệ thống các giá trị đạo đức xã hội tốt đẹp cho mỗi cán bộ, đảng viên ở TCCSD. Cấp ủy, tổ chức đảng cần tích cực đổi mới, đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền, giáo dục nhằm mỗi cán bộ, đảng viên có sự chuyển đổi mạnh mẽ trong nhận thức và hành động đối với việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, qua đó, thấy được vinh dự, trách nhiệm của bản thân trong học tập và làm theo. Nội dung tuyên truyền, giáo dục, tuyên truyền phải bám sát chỉ thị của Đảng, của cấp trên, đồng thời phải phù hợp với từng đối tượng, lứa tuổi, hoàn cảnh.

Bên cạnh đó, cấp ủy, tổ chức đảng, bí thư cấp ủy cần kiên quyết khắc phục, chấn chỉnh các hiện tượng tuyên truyền, giáo dục một cách giáo điều, xơ cứng, đơn điệu, hình thức hoặc làm cho xong, làm để báo cáo cấp trên, làm không thực chất.

Hai là, kết hợp chặt chẽ việc học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh với công tác xây dựng đảng bộ và với thực hiện các cuộc vận động và phong trào hành động cách mạng.

Các TCCSD cần tiếp tục đẩy mạnh việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, hướng vào xây dựng bản lĩnh chính trị, bồi dưỡng đạo đức cách mạng, rèn luyện phương pháp, tác phong cho cán bộ, đảng viên. Trong triển khai thực hiện, các TCCSD cần lựa chọn các vấn đề bức xúc, nổi cộm để bàn biện pháp

tập trung sửa chữa, khắc phục, đột phá vào các khâu yếu, mặt yếu ở các cơ quan, đơn vị, địa phương. Nhất là, phải tạo được sự chuyển biến mạnh mẽ, khắc phục một cách rõ rệt, dứt điểm những hạn chế, yếu kém những biểu hiện về suy thoái về đạo đức, lối sống, những yếu kém trong công tác cán bộ và việc vi phạm các nguyên tắc trong tổ chức và sinh hoạt Đảng.

Ba là, các TCCSD cần thường xuyên rà soát việc xây dựng, cụ thể hóa các chuẩn mực đạo đức ở từng cấp, từng cơ quan, đơn vị, địa phương theo hướng ngắn gọn, dễ nhớ, dễ thực hiện, phù hợp với đặc điểm của từng cơ quan, đơn vị, địa phương.

Bốn là, TCCSD cần chú trọng làm tốt công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ở các cơ quan, đơn vị, địa phương.

Qua kiểm tra phải kịp thời phát hiện, uốn nắn những hạn chế, yếu kém, nhất là những yếu kém trong nhận thức của cán bộ, đảng viên, quần chúng. Đồng thời, thường xuyên sơ kết, tổng kết những kinh nghiệm hay, những bên cạnh đó, cần phải xử lý nghiêm những tập thể, cá nhân vi phạm, nhất là việc tổ chức thực hiện mang tính hình thức, chiếu lệ, không thực chất.

4. Phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu trong tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của bí thư, cán bộ chủ chốt ở các cơ quan, đơn vị, địa phương

Bí thư, cán bộ chủ chốt, cấp ủy viên ở các cơ quan, đơn vị, địa phương là lực lượng nòng cốt, có vai trò rất quan trọng trong lãnh đạo, chỉ huy đơn vị thực hiện thắng lợi nhiệm vụ được giao. Thực tế cho thấy, nếu bí thư, cán bộ chủ chốt, cấp ủy viên phát huy tốt vai trò, trách nhiệm nêu gương, mẫu mực trong mọi hoạt động, từ lời nói đến việc làm, thì cán bộ ấy tự mình đã tỏa sáng, được đồng nghiệp, cấp dưới, cán bộ, đảng viên, Nhân dân tôn trọng, yêu quý, tin tưởng và ủng hộ. Nhờ đó,

có tác dụng động viên, cổ vũ, khích lệ cán bộ, đảng viên, Nhân dân bằng niềm tin, sự yêu mến, kính trọng, học tập và noi theo.

Ngược lại, nếu bí thư, cán bộ chủ chốt, cấp ủy viên không thực hiện tốt việc nêu gương, chưa nỗ lực phấn đấu vươn lên trong tu dưỡng, rèn luyện, công tác, khắc phục khó khăn, hoàn thành nhiệm vụ, không giữ được “mục thước” trong quan hệ, giao tiếp, ứng xử trong đời sống, sinh hoạt xã hội và công tác thì cán bộ ấy không thể đem lại hình ảnh tốt đẹp, uy tín và vị thế của cá nhân đối với tập thể mà còn làm giảm sút niềm tin của cán bộ, đảng viên và Nhân dân.

Mặt khác, sự gương mẫu, tự giác đi đầu của bí thư, cán bộ chủ chốt, cấp ủy viên thể hiện ở tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, tinh thần đấu tranh tự phê bình, phê bình và trong quan hệ với quần chúng, bên cạnh đó, nó còn thể hiện trong công tác, ý thức tổ chức kỷ luật, đoàn kết nội bộ. Việc phát huy vai trò nêu gương của bí thư, cán bộ chủ chốt, cấp ủy viên, cần được chú trọng:

Thứ nhất, bí thư, cán bộ chủ chốt, cấp ủy viên phải nhận thức sâu sắc về ý nghĩa của việc nâng cao ý thức trách nhiệm, tính tự giác, tu dưỡng, rèn luyện, gương mẫu học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, gắn với việc thực hiện nghiêm túc Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII, XIII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng; kiên quyết, kiên trì đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Thứ hai, cần nêu gương trong lời nói, bài viết và phát ngôn. Trong mọi hoàn cảnh, phải luôn nhất quán lời nói, bài viết, phát ngôn đúng quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Mỗi lời nói, bài viết phải thể hiện rõ sự mẫu mực về tính đảng, tính khoa học, tính thực tiễn và tính giáo dục. Đồng thời, thể hiện rõ niềm

tin yêu, lòng trung thành tuyệt đối với Tổ quốc, với sự lãnh đạo của Đảng; quan tâm chăm lo đến lợi ích, đời sống vật chất, tinh thần của cán bộ, đảng viên và Nhân dân.

Thứ ba, nêu gương trong việc làm, “nói đi đôi với làm” thông qua chất lượng, hiệu quả hoàn thành chức trách, nhiệm vụ, làm việc công tâm, khách quan, đúng nguyên tắc, thấu tình, đạt lý; có nền nếp, kỷ cương, đúng quy định của Đảng, pháp luật Nhà nước. Chủ động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm; tận tụy, tâm huyết với công việc; hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao; luôn luôn là người đi đầu trong mọi hoạt động của cơ quan, đơn vị, địa phương, chuẩn mực trong quan hệ giao tiếp, ứng xử, có thái độ, hành vi, phong cách sâu sát quần chúng, được cán bộ, đảng viên và nhân dân yêu mến, coi đó là mực thước, khuôn mẫu để học tập, noi theo, làm theo đã được nêu trong Quy định số 37-NQ/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XIII) về những điều đảng viên không được làm - đây là văn bản quan trọng để đảng viên nhìn nhận, soi xét và tự sửa mình trong tác phong, lề lối làm việc, từ đó nâng cao nhận thức, trách nhiệm nêu gương của mỗi đảng viên trong TCCSĐ.

Thứ tư, luôn gương mẫu trong tuyên truyền, vận động gia đình chấp hành nghiêm đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và quy định của địa phương nơi cư trú. Kiên quyết đấu tranh, phê phán, khắc phục mọi biểu hiện thiếu gương mẫu, nói không đi với làm, nói nhiều làm ít, nói một đường làm một nẻo; phải có dũng khí vượt qua mọi cám dỗ, những khó khăn, thử thách, chiến thắng chính mình và giúp đỡ cấp dưới khi mắc sai lầm, khuyết điểm để tiến bộ, trưởng thành. Kiên quyết chống lại mọi hiện tượng tiêu cực xảy ra ở cơ quan, đơn vị, địa phương.

5. Kết luận

Xây dựng TCCSĐ về đạo đức trong giai đoạn hiện nay là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn to lớn, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của TCCSĐ, làm cho nền tảng của Đảng thực sự trong sạch, vững mạnh, xứng đáng với sự tin cậy của Nhân dân, hoàn thành trọng trách trước Nhân dân và dân tộc. Xây dựng TCCSĐ về đạo đức là trách nhiệm của toàn cấp ủy, tổ chức đảng, bí thư, cán bộ chủ chốt, cấp ủy viên và của mỗi cán bộ, đảng viên ở cơ sở; đòi hỏi mỗi cán bộ, đảng viên phải không ngừng học tập, rèn luyện đạo đức, nêu cao tính tiên phong, gương mẫu để tổ chức đảng ở cơ sở thật sự trong sạch vững mạnh □

Chú thích:

1, 6, 7. Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2021, tr.190, 184, 183.

2, 3. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 15*. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 624, 547.

4. Ban Chấp hành Trung ương. *Nghị quyết số 21-NQ/TW ngày 16/6/2022 về tăng cường củng cố, xây dựng tổ chức cơ sở đảng và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên trong giai đoạn mới*. Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, tr.1- 2.

5. Ban Chấp hành Trung ương. *Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”*. Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, tr. 2.

Tài liệu tham khảo:

1. *Kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”*.

2. *Quy định 37-NQ/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về những điều đảng viên không được làm*.